

Hürriyet Musavat Uhuvvet Ve Adalete Ne Oldu

— Sami Biber · 07 Mayıs 2022

HÜRRİYET- MUSAVAT- UHUVVET VE ADALET'E NE OLDU?

Başlıktaki soruyu biri bana sormuş olsaydı ve konuyu bilmeseydim kesin " bu nasıl bir soru yahu?" derdim ama çok yeni olsa da konuyu öğrenmiş olduğumdan sizlere Hürriyet- Musvat- Uhuvvet ve Adale'te ne olduğunu anlatmaya çalışacağım.

Şimdi denilebilir ki " Hocam siz Hürriyet- Musavat- Uhuvvet ve Adalet'ten adeta bir insandan bahseder gibi bahsediyorsunuz."

Evet doğrudur. Bir insandan bahseder gibi bahsediyorum zira bu dördü insandırlar. Dahası kardeştirler.

Konuyu bilmeyenlerin kafasını daha fazla karıştırmadan hemen olaya duhul eyleyelim.

Yıl 1950

Temmuz Ayının 23. Günü.

Yani Demokrat Partinin 17 Senelik CHP iktidarına son verdiği 14 Haziran 1950 Seçimlerinin üzerinden çok az bir zaman geçmiş.

Evet... 23 Temmuz 1950'de İzmir'de Behçet Uz Çocuk Hastanesinde Mevlüt Susuzlu adlı ve demircilikle uğraşan bir vatandaşımız eşi Ayşe Susuzlu'nun beş kızdan sonra artık bir erkek evlat doğurmasını beklemektedir sabırsızlıkla.

Gariban Mevlüt Bey kız çocuktan bıkmış olmalı ki son kız çocuğuna " Yeter " adını vermiş.

Neyse Efendim. Bekliyor eşinin doğumundan gelecek " Müjde bir erkek evladınız oldu " Haberini.

Lakin bekliyor bekliyor bir türlü kendisine bir haber getiren yok.

Doğum odasına bir sürü doktor hatta baş tabip giriyor- hemşire giriyor illevelakin Mevlüt Bey'e müjdeli bir haber getiren yok. Belli ki doğum zor olmakta.

Herhalde bir kaç saat bekledikten sonra ebe hemşireler ve hastane baş hekimi Ali Rıza Bıyıkoğlu ve Kadın Doğum Doktoru Hikmet Aladağ dışarı çıkıyorlar.

Mevlüt Bey heyecanla soruyor:

-Allah aşkına söyleyin kız mı erkek mi?

Hastanenin kadın doğum bölümü şefi Hikmet Aladağ cevap veriyor:

-Gözünüz aydın. Bir erkek üç kız...

Mevlüt Susuzlu şok oluyor tabii ki. Beş tane vardı dört de eklendi etti dokuz çocuk. Bu kadar çocuğa nasıl bakacak?

Ancak sadece Mevlüt Bey değil hastane ve daha sonra İzmir ve hatta daha da sonra tüm Türkiye de şokta. Zira bu doğum Türkiye'de resmi kayıtlara göre ilk dördüz doğum.

Neyse efendim sıra bu çocuklara isim vermeye geliyor.

Çocuklara 1908'de II. Meşrutiyetin ilan tarihi olan 23 Temmuz'da dünyaya geldikleri için hastanenin kadın doğum bölümü şefi Hikmet Aladağ'ın, önerisiyle II. Meşrutiyet günlerin meşhur sloganında geçen kelimeler isim olarak veriliyor: (Hürriyet- Uhuvvet (Kardeşlik)- Musavat (Eşitlik) ve Adalet.) [Bu isimlerin verilmesinin bir diğer sebebi ise iktidara gelen DP Hükümetinden hürriyet- eşitlik- kardeşlik ve adalet konusunda büyük bir beklentinin olmasıdır tabii ki.]

Bu kardeşlerden cüsse olarak en zayıf olana "Adalet " adı konuluyor. Çünkü adalet Türkiye'de hep zayıf olmuştur maalesef. Erkek olana Hürriyet adı konuyor.

Bu dördüz doğum İzmir'de olduğu gibi tüm Türkiye'de heyecana sebep oluyor ama özellikle de İzmir'de olay artık günün konusu oluyor.

Çocuklar doğar doğmaz hastane yönetiminin de girişimiyle bir yardım kampanyası başlatıldığı gibi Cumhuriyet Gazetesi de ayrı bir kampanya başlatmış ve bu kampanya sonucunda sadece bir ayda 3057 Lira 64 kuruş para toplanmıştır ki bu o zamanın şartlarında büyük paradır.

Bu arada hemen söyleyelim çocuklar ilk iki ay hastanede özel bakıcılar ve süt anneleriyle büyütülse de aile çocuklarına hastanede iyi bakılmadığını söyleyerek onları alıp evlerine götürdü.

Götürmesine götürdü ama bu sefer de başta İzmir Milletvekili Osman Kapani ve Dr. Behçet Uz çocukların evde iyi bakılmayacağını ileri sürerek onların İzmir/ Karşıyaka Çocuk Yurduna yerleştirilmesi ve özel bakım görmeleri konusunda aileyi ikna etti.

Çocuklar bir ay aileleriyle kaldıktan sonra Karşıyaka Çocuk Yurduna yerleştiler ama burada da beklenen bakım olmadı. Sonunda doğdukları hastaneye alındılar.

Başhekim Hikmet Aladağ çocukların hastane ortamında büyümelerinin sakıncalarını tek tek izah etse de beş yaşına gelinceye kadar hastanede kaldılar.

Bu arada hemen belirtelim: Bu çocukların bakım masrafları için öylesine işler yapılıyordu hayret etmemek mümkün değildi. Mesela çocuklar 8 aylık olduklarında "İzmirli Türk Dördüzlerini Koruma ve Tanıtma Derneđi" kuruldu. Derneđin tek amacı çocukların en iyi şekilde bakımını sağlamaktı. Derneđin kurucu başkanı da bizzat İzmir Valisi'ydi. Mesela İzmir Fuarı 1951 Yılından itibaren her yıl bir gün uzatılıyor ve son günün tüm geliri bu dört kardeşin bakımı için bankaya yatırılıyordu.

Derken efendim çocuklar beş yaşına geldiğinde hastaneden çıkarıldılar ama anne- babalarının yanına verilmediler. Onlar için ayrı bir ev tutuldu ve bu evde mürebbiyeler tarafından yetiştirilmelerine çalışıldı. Bu arada çocuklar için iş bankası ayda 700 TL vermeyi kararlaştırmıştı. Unutmadan... Anne babaları çocukları istedikleri zaman görebileceklerdi.

Evet... Önce Alman bakıcılar tutuldu çocuklar için. Ancak bir Alman bakıcının Hitler'e özenip çocuklardan Uhuvvet'in eline - ceza olarak - kızgın ütü basması sebebiyle yabancı bakıcılar sepetlendi yerlerine Türk bakıcılar getirildi.

Türkiye'de yaklaşık hiç bir çocuğa nasip olmayacak bir hayat yaşıyan dördüzlerin artık okul zamanları yaklaşıyordu ve başbakan Adnan Menderes bu çocukları ileride Amerika'da okutturacağından bahsediyordu.

Türkiye'nin ilk dördüzleri olan Hürriyet-Uhuvvet-Musavat ve Adalet'in bu ayrıcalıklı yaşamları 1960 İhtilaline kadar devam etti.

1960 İhtilalinden hemen sonra yaşadıkları evden çıkartıldılar. Onlara bağlanan maaş kesildi. Onlar için kurulmuş olan dernek kapatıldı. Hatta dünyanın dört bir tarafından dördüzler için gönderilen hediyeler yağmalandı.

Artık on yaşına basmış olan dördüzler anne baba ve diğer beş ablalarıyla birlikte yaşamaya başladılar.

Evet... 5 Yaşındayken bir süre Çamlaraltı Kolejinin ana sınıfına devam eden dördüzler daha sonra ilkokulu Kahramanlar'da okumuşlar, ortaokulu ise kızlar Cumhuriyet Kız Sanat Enstitüsü'nde, Hürriyet ise Namık Kemal'de okumuştur. Uhuvvet liseyi de Cumhuriyet Kız Sanat Enstitüsü'nde okurken, Adalet ve Musavvat Kız Lisesi'ne geçmiştir. Kızlar üniversiteye devam etmemiş ancak Musavvat ve Adalet

Ortaklar Öğretmen Lisesi'ni dışarıdan okuyarak öğretmen olmuş, Buca'da mimarlık okuyan Hürriyet ise öğrenci olayları nedeniyle okulu bırakmak durumunda kalmıştır.

*****

1974 yılında artık öğretmen olan ve evlenerek Demirel soyadını alan Adalet'in okuluna müfettiş gelmişti. Ecevit'in Kıbrıs'a çıkarma yaptığı zamanlardı. Müfettiş Adalet Demirel'in sınıfına girdi, dosyasına hiç bakmadan " sizin soyadınız siyasi, adınızı değiştirin" dedi. Adalet Partisi ve Demirel'den hoşlanmayan bir müfettiş olmalıydı. Yaptıklarına bile bakmadan ona başarısız raporu verdi. Böylece kademe ilerlemesini yapamadı. Sonra yine ismi yüzünden dağ köylerine sürüldü. Adalet adaletsizlikle yüzleşmişti.

Adalet gibi öğretmen olan Müsavat da bütün hayatını öğrencilerine eşit davranmak için ekstra çaba sarfederek geçirdi. Lise sırasında Kıbrıs savaşı çıkınca askere giden Hürriyet de geri döndüğünde okula devam etmedi.

2017 Yılı 23 Temmuz günü 67 yaşına giren dört kardeş birbirinden hiç ayrılmadı, İzmir'de çocukları ve torunlarıyla mutlu bir hayat yaşıyorlar. Adalet Hanım'ın en büyük isteği dört kardeşiyle birlikte bir gün televizyonda en küçük dördüzlerle bir araya gelmek, onlarla tanışmak. Bir de dört kardeşiyle birlikte Umre'ye gitmek. Müsavat Hanım ise bir taraftan çocukluk hatıralarını kaleme alıyor, bir taraftan da eşiyile birlikte bütün Türkiye'yi sokak sokak geziyor. O yüzden o Umre değil, Hacca gitmek istiyor.

*****

Bu günlerde Hürriyet- Uhuvvet- Musavat ve Adalet'e bir de " Meşveret " eklendi. Şimdi bir vatandaşımızın beşiz doğum yapıp çocuklarına da " Hürriyet- Uhuvvet- Musavat- Adalet ve Meşveret " isimlerini koymasını bekleyeceğiz artık... ***** Faydalanılan kaynaklar: 1- https://www.karar.com/yazarlar/yildiray-ogur/hurriyet-musavat-uhuvvet-adalet-4574?utm_source=gazeteoku&utm_medium=referral 2- http://www.jasstudies.com/Makaleler/1865247643_23-Dr.%20H%C3%BCly%C3%96LGES%C4%B0Z%20GED%C4%B0KLER.pdf